

Voorwoord

Jongeren die zich voorbereiden op de snel veranderende en nog grotendeels onbekende toekomst hebben een proactieve houding nodig om doorlopend passende vaardigheden tijdens de opleiding te verwerven. Van cruciaal belang is dan dat je zicht krijgt op hóe je leert, wie je bent, wat je motiveert en welke keuzes je maakt. In de rol van leercoach is de leraar zich dit sterk bewust. Met de introductie van een zesde rol van de leraar, de leercoach, krijgt ook het coachen van het leerproces in het voortgezet- en beroepsopleiding de aandacht die het verdient.

Het boek *De vijf rollen van de leraar* (Slooter, 2009) beschrijft kenmerkend leraargedrag voor een traditionele manier van lesgeven. In dit boek worden de startbekwaamheden voor de leraar geïntroduceerd waarmee de leraar (cognitief) leren en interactie met leerlingen vorm geeft. De leercoach onderkent tijdens zijn lessen ook metacognitieve- en affectieve vaardigheden. Met een expliciete instructie begeleidt de leercoach zijn leerlingen naar autonoom en onafhankelijk denken over het eigen leergedrag. Dit boek *De zesde rol van de leraar* geeft inzichten en concrete handvatten voor leraren om hun effectiviteit als leercoach te vergroten. De leraar weet zo beter aan te sluiten bij de individuele leerling om diens talent mee te ontwikkelen. Dit maakt leren in de 21ste eeuw weer completer.

Dit boek is een verkenning hoe leraren bewust invulling kunnen geven aan zelfregulerend leren, zodat ook gedifferentieerd- en gepersonaliseerd leren onder handbereik komt. Het beschrijft in aanvulling op de vijf rollen, een zesde rol, die van leercoach. We maken kennis met de didactische coach die zich richt op metacognitieve vaardigheden en de pedagogische coach die zich richt op affectieve vaardigheden van leerlingen. Het derde aspect is de leercoach die zelfregulering van leerlingen stimuleert. Het boek sluit af met hoe de leercoach in de praktijk aan de slag kan. Naast een theoretische verdieping van de zesde rol biedt dit boek concrete kennis om lessen te (her)ontwerpen waarbij leerlingen gaan spreken óver het eigen leerproces. Oefening in de onderwijspraktijk en verdere training verbreden het handelingsrepertoire van een leercoach zodat die bewust van eigen gedrag nog beter onderwijs realiseert.

De auteurs hebben de rol van leercoach uitgewerkt tot en met de regie op (metacognitief) leren van de leerling. Persoonlijkhedenontwikkeling, morele ontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling zijn, mét coachen op loopbaanleren, onderwerpen voor een volgende of andere uitgave.

Een woord van dank:

Dit boek is ook tot stand gekomen door meedenkende en meelezende collega's: Meike Berben, Ingrid Dirksen, Clarien Veltkamp en Roel Vos, die wij hiervoor zeer bedanken.

Linda Odenthal
Susan Potiek
Ariena Verbaan